

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no. 42781/07
Muammer DEMİR / Türkiye

Başkan

Paul Lemmens,

Yargıçlar

Ksenija Turković,

Jon Fridrik Kjölbrot,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 7 Şubat 2017 tarihinde Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), yukarıda belirtilen 24 Eylül 2007 tarihli başvuruyu, davalı Hükümet tarafından sunulan görüşleri ve buna cevaben başvuran tarafından sunulan görüşleri göz önünde bulundurarak, yapılan müzakerelerin ardından aşağıdaki şekilde karar vermiştir:

OLAYLAR

1. Başvuran Muammer Demir 1950 doğumlu bir Türk vatandaşı olup, Muğla'da ikamet etmektedir. Başvuran, Mahkeme önünde, İzmir Barosuna kayıtlı Avukat A. Demir tarafından temsil edilmiştir.

2. Türk Hükümeti ("Hükümet") kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

A. Dava koşulları

3. Davaya konu olaylar, taraflarca ibraz edildiği şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir.

4. Başvuranın, Muğla iline bağlı Milas ilçesinin Ören mahallesinde yer alan ve tapu siciline parsel no. 2111 şeklinde kayıtlı olan bir arsası bulunmaktaydı.

5. Ören Belediyesi ("Belediye") 13 Aralık 1988 tarihinde, yerel imar planında, başvurana ait arsasının ilkokul alanı olarak ayrılmasına karar vermiştir. Ayrıca, tapu siciline, başvuranın arazisi üzerinde inşaat izni almasını imkânsız kılan arazi durumunu belirten bir şerh düşülmüştür.

6. Başvuran, 19 Ağustos 1994 tarihinde, belediye yetkililerinden, yerel imar planının değiştirilmesini veya arazisinin kamulaştırılmasını talep etmiştir. Belediye cevap olarak, arazisinin okul binasının inşası için kullanılacağından, başvuranın doğrudan İl Milli Eğitim Müdürlüğüne başvurmasını istemiştir.

7. Başvuran, 31 Ağustos 1994 tarihinde, arazisinin kamulaştırılması veya imar planının değiştirilmesi talebiyle Milas Milli Eğitim Müdürlüğü'ne başvurmuştur. Başvuran herhangi bir cevap almamıştır.

8. Başvuran, 20 Eylül 2001 tarihinde, Muğla Milli Eğitim Müdürlüğü'ne ("Milli Eğitim Müdürlüğü") talebini tekrar iletmiştir. Milli Eğitim Müdürlüğü, 11 Ekim 2001 tarihinde, arazisinin devlet okulunun inşası için

gerekli olduğu ve yeterli kaynak sağlandıktan sonra arazinin ileride kamulaştırılacağı yönünde başvurunu bilgilendirmiştir.

9. Başvuran, 15 Kasım 2001 ve 5 Mart 2002 tarihlerinde talebini Milli Eğitim Müdürlüğüne tekrar ileterek, arazisinin kamulaştırılmasını veya imar planının değiştirilmesini istemiştir. Milli Eğitim Müdürlüğü başvuranın talebine cevap vermemiştir.

10. Başvuran belirtilmeyen bir tarihte, Milli Eğitim Müdürlüğü'nün zımni ret işleminin iptali istemiyle Muğla idare Mahkemesi önünde bir dava açmıştır.

11. Muğla İdare Mahkemesi, 31 Aralık 2003 tarihinde, başvuranın davasının reddine karar vermiştir. Söz konusu karar, 18 Aralık 2006 tarihinde Danıştay tarafından onanmış ve kesinleşen karar 18 Nisan 2007 tarihinde başvuranın temsilcisine tebliğ edilmiştir.

B. İlgili iç hukuk ve uygulaması

12. Aşağıda bahsi geçen (bk. § 16) Tazminat Komisyonu'na ilişkin iç hukuk ve uygulamasına dair bilgilere *Turgut ve Diğerleri / Türkiye* (k.k.), no. 4860/09, 26 Mart 2013 ve *Paksoy ve Diğerleri / Türkiye* (k.k.), no. 19474/10, 7 Haziran 2016 kararlarından erişilebilir.

ŞİKÂYETLER

13. Başvuran, iç hukukta yürütülen yargılamaların uzunluğu nedeniyle Sözleşme'nin 6. maddesi uyarınca adil yargılanma hakkının ihlal edildiği konusunda şikâyette bulunmuştur.

14. Başvuran, Sözleşme'ye Ek 1. No.lu Protokol'ün 1. maddesi uyarınca, arazisine getirilen kısıtlama nedeniyle, mal ve mülk dokunulmazlığı hakkının ihlal edildiği konusunda şikâyette bulunmuştur.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

15. Başvuran, davası kapsamında iç hukukta yürütülen yargılamaların, Sözleşme'nin 6 § 1 maddesinin gerektirdiği üzere makul bir sürede tamamlanmadığı hususunda şikâyette bulunmuştur. Başvuran ayrıca, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesine dayanarak, yerel imar planıyla arazisine getirilen kısıtlamanın, mal ve mülk dokunulmazlığı hakkına orantısız müdahale teşkil ettiğini belirterek şikâyette bulunmuştur.

16. Hükümet, 6384 sayılı Kanun uyarınca, uzun yargılamalar, kararların icrasının ertelenmesi ve kararların icra edilmemesine ilişkin başvuruları ele almak üzere yeni bir Tazminat Komisyonu kurulduğunu kaydetmiştir. Hükümet ayrıca, 16 Mart 2014 ve 9 Mart 2016 tarihlerinde kabul edilen kararlarla, Tazminat Komisyonunun görev alanının, diğer şikâyetlerin yanı sıra, başvurulara ait arazilerin yerel imar planında kamunun kullanımına tahsis edilmesi nedeniyle mal dokunulmazlığı hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkin şikâyetleri inceleyecek şekilde genişletildiğini belirtmiştir. Dolayısıyla Hükümet, başvuranın Tazminat Komisyonuna herhangi bir başvuruda bulunmamış olması nedeniyle iç hukuk yollarını tüketmediğini ileri sürmüştür.

17. Mahkeme, Hükümet tarafından işaret edildiği üzere, *Ümmühan Kaplan/Türkiye* (no. 24240/07, 20 Mart 2012) davasında pilot karar usulünün uygulanmasının ardından Türkiye'de yeni bir iç hukuk yolunun oluşturulduğunu gözlemlemektedir. Akabinde Mahkeme, *Turgut ve Diğerleri / Türkiye* ((k.k.), no. 4860/09, 26 Mart 2013) ve *Paksoy ve Diğerleri / Türkiye* ((k.k.), no. 19474/10, 7 Haziran 2016), davalarında verdiği kararlarda, başvuranların iç hukuk yollarını, yani yeni hukuk yolunu tüketmedikleri gerekçesiyle başvuruları kabul edilemez bulmuştur. Bu şekilde Mahkeme, özellikle, söz konusu yeni hukuk yolunun öncelikli olarak erişebilir olduğu ve uzun yargılamalar ile başvurulara ait arazilerin yerel imar planlarında kamunun kullanımına tahsis edilmesine dair

şikâyetler bakımından makul bir tazminat imkânı sağlamaya elverişli olduğu kanısına varmıştır.

18. Mahkeme, *Ümmühan Kaplan* (yukarıda anılan, § 77) davasına ilişkin kararında, Hükümete hâlihazırda tebliğ edilmiş bu tür başvuruları normal usul uyarınca incelemeye devam edebileceğini vurgulamıştır.

19. Ancak Mahkeme, Hükümetin başvuranın 6384 sayılı Kanunla getirilen yeni iç hukuk yoluna başvurmadığına ilişkin itirazını dikkate alarak, yukarıda anılan *Turgut ve Diğerleri ile Paksoy ve Diğerleri* davalarında vardığı sonucu yinelemektedir.

20. Mahkeme, yukarıdaki hususları dikkate alarak, başvurunun iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle Sözleşme'nin 35 §§ 1 ve 4 maddesi uyarınca reddedilmesi gerektiği sonucuna varmıştır.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar İngilizce dilinde tanzim edilmiş olup, 2 Mart 2017 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Paul Lemmens
Başkan